

52138

52138

IX. évfolyam.

Budapest, 1916. szeptember 1.

441. szám.

PESTI FUTAR

MEGJELENIK MINDEN HÉTEN.

E sajtóteremtés széküldés

ingedon.

Budapest, 1916. szeptember 31.

[Handwritten signature]
Szerkesztő

FELELŐS SZERKESZTŐ
NÁDAS SÁNDOR

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 28. SZ.

TELEFON
JÓZSEF 20-60.

ELŐFIZETÉS: EGÉSZ ÉVRE 15 KOR. FÉLÉVRE 8 KOR. NEGYEDÉVRE 4 KOR.
EGYES SZÁM ÁRA 30 FILLÉR

Fizessen elő egész évre

a PESTI FUTÁR-ra

Minden egész éves előfizető
ingyen kapja az idén eddig
megjelent összes számokat.

New-York kávéházban

egész éjjel a legkülönle-
gesebb vacsora kapható. Színház után menjünk
A NEW-YORKBA.

KERPEL

arcfinomító szeplők, májfoltok, pörzsenedek (vimmerli)
elmulasztására az egyedüli biztos szer. Ha-
tása már az első tégely elhaszná-
lása után nyilvánul . . . . . **Ara 2 K 50 f.**

kézfinomító a kezét 3 nap alatt bársony-
simává, hófehérré teszi . . . . . **1 üveg 1 K**

Kapható Kerpel gyógyszerárában Budapest, V., Lipót-körút 28.

ABADIE

NYEREMÉNY-KIOSZTÁS.

A megfelelő tárgyaknak nehéz beszerzése folytán az
UTOLSÓ NYEREMÉNY-KIOSZTÁS A HÁBORU ALATT

1916 október 6-án lesz.

Ez alkalommal több mint 5000 díj kerül kiosztásra.

ABADIE-nyereményiroda Wien, X., Davidgasse Nr. 92.

Menekülők

Gyertek ide menekülők, tegyétek le a földre batyutokat, üljetek rá, nézzetek ide, ti szegény megijesztett menekülők! Tudom, hogy pár nap óta nagyon szomorú a ti életetek, nem aludhattok otthon, reggel nem mosakodhattok, nincs tiszta ruhátok, csak épp a legfontosabb pár darabotokat hoztátok el a batyuban. Nehéz titeket megvigasztalni, de nem bolondítani akarlak titeket, csak megmagyarázni, hogy meglátjátok majd minden jó lesz. Most egy pár szomorú éjjel jön rátok, pár napig borzasak és szerencsétlenek lesztek, de majd meglátjátok a jó isten nem hagy el titeket. Nem hagyhat el a jó isten, ti ártatlan jó emberek vagytok, jó kis mamák, nővérek, drága, nemes hitvesek vagytok ti, mért hagyja el az isten. Ez a megvadult háború olyan gonosz és vérszomjas, olyan aljas és buta, hogy nem kiméli a kis szelid gyerekek szobáit, nem áll meg az ösztartó családok féltett ajtója előtt, olyan vad és olyan gonosz, hogy kikergetett titeket is, nem hagyott éjjel aludni. Ez nem maradhat így, az isten most nem pihen a háborúban, mindig oda néz és azokra figyel az égből az ő nagy gukkerével, ahol legjobban bántja a háború az embereket. Ugye azt hiszitek, hogy én most csak mesélek nektek és hazudozok, hogy elaludjatok és ne sirjatok. Pedig én nem bolondítalak titeket, csak szeretnék mind megölelni és megcsókolni, kezet fogni veletek és segíteni rajtatok, hogy legalább vonatot kapjatok és ott kicsit lefekhessetek, kicsit a fejeteket, hogy hátrahajthassátok az ülésen. Csak nem szabad kétségbeesni, eltévedt a háború és olyan helyekre is eljutott, ahova nem szabadott volna. De majd visszakergetik a fenébe, nem lesz olyan soká ur itten, minél dühösebb és gyorsabb most, annál nagyobb lesz a verés, amit kapni fog.

Az a fontos, hogy életben vagytok, minden ember segíteni fog rajtatok, vár titeket, akinek két kanál levese van, az egyiket odaadja nektek. Nem vagytok otthon, most nem mehettek haza, nem szabad hazamenni. Majd hazamehettek, csendes kis szobáitokban, kis kertetekbe, ahol most vadult emberek

zavarognak. Majd szépen rendbe jön minden, pár rossz nap, pár csunya hét, azt bizony le kell nyelni. Azután hazamehettek mindnyájan, a vonatok majd kétszer olyan teli lesznek, visszamentek, repülve visz majd a máv. rózsaszín füst száll a mozdonyból. Megint a jó ágyatokban fogtok aludni, a nagy ágyban a papa és a mama, a gyerekoszobában a fiúk és a lányok, az ebédlőben terítve lesz a kerek asztal s a szakácsné pirosra süti majd a meleg konyhában a csirkét. Hü, de jó lesz, vacsorára vendégek jönnek, egyik nap színházba fogtok menni, a másik nap moziba, délután cukrászdában mindenki haboskávét iszik. Nem is egy kávét kaptok, hanem kettőt, nem is rendes habot, hanem duplát. Éjjel fél tizenkét óra előtt senki nem fog lefeküdni, még a gyerekek is fentmaradnak, reggel pedig tíz előtt egy lélek se fog felkelni. Hallottátok? Muszáj az ágyban maradni! Dunyhák közt, paplanok alatt, puha vánkosgrübelik közt. Jó lesz? Na. Nevezzetek már!

Román hadüzenet. (Iskolai dolgozat.)

A kelés felfakadt, hazánk ma újabb ellenséget nyert, a gaz Románia is ellenünk fordult. Határainkon elősködött csuf ellen tábora ma gazdagabb lett egy hitvány leselkedővel, Románia (gyalogságának száma mindössze 300–350.000, fegyvereinek összege alig 5–600.000 drb.) tegnap este megüzente szeretett monarchiánknak a hadat. Az ország mint egy ember talpon áll most s a Kárpátoktól az Adriáig visszhangzik az ország a felháborodás zenekarának mindenféle hangszerétől. S bár Romániának Erdélyre fáj a foga, Ausztriával, sőt a hatalmas Németországgal találja magát szemben a gaz román horda, amikor kincses Erdélyt támadja.

Románia, mely lázas sebként égette hazánk szép határait ismét megkísérli a zavarosban halásztatni, ahogy azt oly gazul megtette már a Balkán háboru idején. Nem is értem, hogy miért szerződünk mi ily gazemberekkel, akik mindig csak a végét várják a verekedésnek, a mikor már nem tarthat soká az egész, hogy akkor lépjenek közbe s részüket követeljék. Édesatyám,

aki most lesz negyvenkettőtől ötven, szokta mondani, hogy Románia mindig mással kapartatja ki magának a gesztenyét. Tényleg, ez az új közmondás legjobban jellemzi a jelenlegi zavaros helyzetet.

Románia hitszégése nagyobb, mint Olaszországé volt annak idején. Ezt írta a legtöbb magyar lap. Legdühösebben a Budapesti Abendblatt (megjelenik ebédután, esős időben is.) Rézszeréről, bár nem vagyok diplomata s ha csak tehetem nem is leszek, röviden marhaságnak nevezném Románia eljárását. Szerintem öngyilkosságba rohan az ország, én nem is értem, tegnap még semmi baja sem volt, ma odaáll és kikezd azokkal, akikkel az egész világ nem bír el. Romániában az az érdekes, hogy nem a király viszi öngyilkosságba az országot, ahogy ez más rendes országokban szokás, hanem az ország ragadja vesztébe a királyt, ez az egy igen helyes, mert egy király, ki saját vére ellen képes harcba menni, az nem érdemel meg egyebet a halálnál.

Ősz van. Rövidebbek a napok, Románia napjai is megrövidültek. Nekünk nem baj, egy ellenséggel több, vagy kevesebb, mi megszoktuk már az ellenségeket.

Te hitvány ország Románia ami te vagy. Épp velünk kell neked kikezdeni, hát bántottunk mi téged valaha?! Éppen Magyarországra fáj az a sárga fogad? Nézz ide, mit akarsz tőlünk? Szép ez tőled, hogy amikor vérünk évek óta, amikor rajtunk térdel egész Európa, a legkövérebb emberek fekszenek ránk s akarnak megfojtani, akkor jössz te is? Mért nem akkor jöttél, amikor még mi se verekedtünk, amikor még pihentek és frissek voltunk, mint ti. Ne gondold, hogy valaki fél tőled, czhö, fél a fene, aki megesz, hogy már igazán így kell beszélni veled. De feldühösítetek ezzel az aljasságtokkal a legcsöndesebb dominózókat is. Ez a köszönet és a hála, hogy szóbaálltunk veletek, ti komiszok. Hiszen veletek nem szabadott volna szóbaállni egy tisztességes országnak. Amit ti Bulgáriával csináltatok. S amellett ne higyjétek, hogy valami okosat csináltatok! Á! Éppen ez a tévedés. Mert nekünk esetleg csináltok több dolgot, de nektek ez nem fog használni. Legfeljebb a mi népfelkelőink még többet fognak kinlódni, vérezni, sebesülni, gázt nyelni és hőmezőkön hason csuszni. Legfeljebb a szegény pesti kövér népfelkelő ügyvédek, akik bevonultak, még jobban lefogynak

majd s még később térhetnek haza családjukhoz a Teréz-körra.

De majd legalább a ti köz és váltó ügyvédek se vádoltakat fognak védeni, hanem hegyeket és szorosokat, majd a ti bluzkereskedőitek is kiírják majd «bevonultam, mindjárt jövök!» majd a ti villamostokon is kalauznék fogják kellő időben kerek alá csöngetni az öregebb asszonyokat, majd nálatok is lesz vízjegy és tűzjegy és levesjegy és köpöcsészejegy. Legalább majd nálatok is lesz hustalan nap, víztelen nap, tejtelen nap és gyufátalan nap. Jó lesz az nektek. Majd a ti kereskedősegeditek is sziklákra fognak ugrálni. Kövér hasatokkal majd ti is szakadékok felett fogtok lebegni, ezerhétszáz méterrel a tenger színe felett. Jójó. Megálljatok csak. Majd meglátjátok. Vörösvári szoros, Gyimesi szoros, Brassói szoros. Megálljatok ti szorosok.

Freystädtler konflison.

Vannak dolgok, amiket nem lehet elképzelni. Hogy például a Krausz Siminek ne legyen két autója, ugy-e az nincsen. Az is lehetetlenség, hogy a Ritz esténként ne legyen teli. Épp ilyen abszurdum, hogy Freystädtler lovag ne a két fekete tüzes, büszke orosz csodacsődörén hajtasson végig a Rákóczi-uton sportsipkában, zsinórozott, kevély inással a bakon. Hiába lett világháboru, hiába kapaszkodnak fel a sziklára negyvenkétéves epeköves ügyvédek az olasz fronton, hiába robban, szakad, foszlik, repül és lóg százezerszámra az ember a világon, vannak dolgok, amiken nem fog a srápnél, amit nem lukaszt a golyó és nem kábit a gáztamadás. Ilyen dolog például lovag Freystädtler, aki a háboru második esztendejében is éppen ugy hajtattott kegyelmes lovain a lovardába pont féltizenkettőkor, arcán a kömrevér érzéketlen mosollyal, amelytől békében is dühbe jött az ember.

Ugy nézett ki, hogy a háboru véget fog érni, minden ember kijön majd a flegmájából, minden lovat elvisznek már a bérkocsik elöl, csak a lovag ül majd tovább és hidegen, vérfagyasztó előkelőséggel a kemény és fényes kocsiban, amely

előtt királyi ménék röpködnek estélyi feketében. Ha a megközelíthetetlen keményített gögnek ezt a lovagját láttam, mindig elfelejtettem egy percre, hogy háboru van. Freystädtler lovag nem mozdult ki a merev előkelőségéből.

Egész tegnapig. Ma hétfő van, tegnap vasárnap volt. Tegnap a köruton konflisban láttam a lovagot. Nem akartam elhinni. Már épp jelenetet akartam csinálni a szememnek, hogy hazudik, de közelebb jött a konflis és a döcögő, csörgő, kopott kocsiban ott ült titkárjával a szive mellett lovag Freystädtler. A bakon nem inas ült, hanem egy pizsok kocsis, egy vörösképű, dagadt, sértőarcu, бүdös, vén goromba részeg ellenség, aki a kezében gyeplőt szorongatott, azzal hajtott valami szürke csontvázat. A csontváz lassan ügetett, négy ludtalpa volt s a nyelve a földig lógott. Ebben a környezetben hajtatott tegnap a lovag, oly elszomorító volt, oly szomoru és szegényes. Ha sohse tudtam volna, hogy háboru van s hogy milyen rémes és borzasztó dolog a háboru, ez a kép, a lovag a terézvárosi konflisban, ez mindent elmesélt, ebbe le volt festve minden. Rémes.

Magyarevits karrierje.

A fővárosi tiszti főorvosa, dr. Magyarevits Mladen a napokban ismét lemondott állásáról, ezuttal harmadszor. Lemondásának oka betegsége, jelenleg a Park-Szanatóriumban fekszik dr. Magyarevits, nem tudja a bal lábát használni. Kétszer már visszautasították a lemondását, «de most már — mondja Magyarevits — el kell fogadni az októberi közgyűlésnek, nem lehet tovább halasztani, mert csak rosszabbul leszek, javulásra nincs kilátás.»

Megkértük a főorvos urat, hogy mondjon el valamit életéből, ne statisztikai adatokat, hanem valamit arról, hogy élt, mit csinált, milyen alkotására büszke stb.: «Rögtön» felelte Magyarevits — csak adja ide azt a papirost. Tehát: 1878. május 1-én léptem a fővárosi szolgálatába, mint halottkém, 1881. dec. 1-én ker. orvos lettem, 1894. május 1-én tisztiorvos, 1898-ban tiszti főorvos-helyettes lettem Schermann alatt, 1904. június 15-én pedig tiszti főorvossá választottak. Minden évben harcom volt a fertőző betegségekkel, azoknak a legyőzésére fordítottam minden erőmet. Mit mondjak mást?»

Kértük a főorvos urat, hogy ne ilyen száraz adatokat diktáljon, hanem mondjon el valami szinesebb epizódot az életéből. «A diákkoromból? Gondolja, hogy az érdekes lesz? Pesten végeztem, aztán ösztöndíjat kaptam, úgy, hogy két évig Bécsben és Berlinben, Innsbruckban tanulhattam. Bécsben elvégeztem a sebészetet és két évig a nőgyógyászattal foglalkoztam. Mikor visszajöttem ép egy halottkémi állásra hirdettek pályázatot. Elnyertem, azóta a főváros szolgálatába vagyok. Amíg tiszti főorvos nem lettem, addig nem volt önálló hatásköröm, azóta azonban egész sereg új intézményt létesítettem. Az én előterjesztésemre épült az új fertőtlenítő intézet, a Népszálló, vagy 6000 kislakás, a bakteriológiai intézet szervezve lett, a Szent Gellért kórház ki lett bővítve . . .» A főorvos ur épen úgy beszélt, mint valami hivatalos kommuniké, ilyeneket mondott «több tiszti orvosi állás kreáltatott», «tüdőbeteg gondozó létesült», «az új Szent-János kórház egy pavillonnal bővült.» Az életéről semmit sem tudott beszélni, talán nem is csinált mást soha, mint különböző közegészségügyi intézményeket létesített, mindenesetre csak ez bír előtte fontossággal, más nem is érdekli, csak erről tud beszélni. Mikor mondtuk, hogy ne száraz adatokat diktáljon, így felelt «száraz munka volt ez. Dolgoztam. Ép eleget, most nyugdíjba megyek.»

Budapest közegészségügyi állapotairól kezdett ezután beszélni. «Igen jók a közegészségügyi állapotaink a külföld nagy városaihoz képest. A fertőtlenítőt külföldi szakemberek is jönnek gyakran meglátogatni és tele vannak dicsérettel. Nagyon jók a közegészségügyi állapotaink.»

— A kórházainkkal is meg van elégedve a főorvos ur?

— Nem, kórházunk nincs elegendő. A Rókus kórházra mindent lehet mondani, csak azt nem, hogy kórház. A Telepi-utcaiban is szégyenletes állapotok vannak. Új kórházakat kell építeni.

— Elmegyógyintézetekkel hogy állunk?

— Azokkal baj van. Pest egyáltalán nincs elmegyógyintézetekkel ellátva. A meglevők legfeljebb arra lennének elegendők, hogy esetleg a pestieket el tudjuk helyezni, a vidékieket már nem. Így aztán a zuzulásig tele vannak. Türelhetlen, mizerábilis állapotok uralkodnak bennük.

— A piacok?

— A nyílt piacok kérdése még nincs rendezve, ugyszintén a csatornázást is egészen keresztül kell vinni. Tüdőbeteggondozónk is csak egy van, az új, amely csak meg fog nyílani. Okvetlenül lesz is szaporítva,

— És a gyepmesteri telep?

— Azt el kell tüntetni. Nem odavaló. Új fertőtlenítőre is szükség van. Mindig harcoltam a fertőző betegségek ellen. Egyszer magam is megkaptam a kolerát. A Szent-Gellértben

magam vizsgáltam meg minden beteget és ugylátszik nem voltam elég óvatos.

— Nem járt komolyabb következményekkel?

— Nem, egész könnyű lefolyásu volt. A háboru alatt is küzdöttem a fertőző betegségek ellen, az ebbe megbetegedett katonákat egy kórházba helyeztem el, a Szent-Gellértbe. Irja meg még, hogy a háboru elején honvédfőtörzsorvossá neveztek ki, a kitüntetéseim: vaskoronarend, vörös-kereszt tisztí jelvény porosz vörös-kereszt II. és III. oszt. érem, azonkívül tagja vagyok az egészségügyi tanácsnak. (dt.)

Siófok

Az idei siófoki szezon mellett kis pupos nyomorék jelentéktelenség lett minden eddigi siófoki nyár. Ami itt folyt gondtalan, lármás, zenés, szédült életben, az nem képzelhető el, aki ott volt, az is csak kis részleteit láthatta csak és figyelhette meg. Mi nem vagyunk nagyképü ijedtjei az ugynevezett hamis morálnak, de csak utálni lehet azt a bukaresti részeg éjjelezést, ami Siófokon folyt, azt a nyilvános szeparééletet, amit békében se szabadna üzni. csak legfeljebb egy napon, a békekötés angali napján. Foly a mézes élet Siófokon, nappal és éjjel, vizen és szárazföldön, rengett a föld, a duhajok zavarták a csöndeseket.

Nem lehet gyorsan dönteni, hogy mit csodáljon inkább az ember, a sok pénzt, amit itt eldobáltak, vagy a merészséget, ahogy dobálni merték. Mert az nem igaz, hogy idén az emberek elkésredésükben voltak könnyelműek, részegek és az se igaz, hogy fájdalmukban ittak és éltek részegen az életet. Akik Siófokon voltak, azok legnagyobbbrészt válogatott szerencsései a háborunak és semmi különös nagyobb okuk nincs az elkésredésre. De szó se lehet róla, hogy bánatában mulatott Siófok. Akik itt voltak, leginkább nők, egész életük unalmát, csöndjét, forrongó, erjedő életük ledugaszolt szénsavát akarták most kitombolni Siófokon. Régen vártak erre, rég készültek erre a nagy lumpolásra. Egész nyáron szólt a cigány, durrogtak a palackok az amerikai bar előtt fügefalevelekben ittak az urak és a hölgyek.

Az agresszív, pofozkodó balatoni nyár helyett az idén pezsgőbe, kártyába, repülő szerelembe fulladt a siófoki szezon, a nők nadrágban ültek a barban s nedves trikókban mutogatták magukat az utakon. Talán a nagy külföldi tengeri fürdőket akarták utánozni, szegény, spórolt, mindenholnan kapart és vágott pénzeken egy nagy, európai élet iszapjában hemperegtek a magyarok. Aki megírja igazi regényét ennek a borzasztó háborúnak, sokat írjon Siófokról, a nőkről, az italról, a pénzről és az árakról, a hangról, ahogy itt beszéltek, a ruhákról, amikben jártak; a zenéről, amiket Magyar cigány huzott s végül egyik Siófok környéki fenyveserdőről, ahol a múlt héten **egy minden cselédet feldarabolva találtak meg a csendőrök**. Ez a szenzációs hír nem jelent meg a lapokban, valahogy elhallgatták, mert csöppet se használt volna az utószezonnak. Tény az, hogy suttoják és beszélik, akik onnan jönnek, hogy evvel a rémes gyilkossággal fejeződött be a nyár idény a Balaton mellett. De pontos adatot nem tud, nem is tudhat senki.

Nem is fontos itt a név s a közelebbi adat. Olyan tragikus és olyan rémes ez a befejezés, hogy nem lehet jobbat találni a végére. Az emberek fejfájással, sápadtan, émelyegve jöttek el Siófokról, biztos, hogy ilyen szezon több nem lesz a Balatonnál.

Én és a Deutschland.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A nyári hónapokat egy osztrák fürdőhelyen töltöttem. Pár nap előtt jöttem haza s a lépcsőházban legelőször is egy új plakátot vettem észre, amelyben a fémbeváltó hivatal felszólítja a lakókat, hogy adják át fémeket a hadseregnek. Érdeklődtem, hogy mik azok a fémek, közölték velem, hogy adjam át a réztárgyaimat, üst, mozsár, rézkilincs stb. Hazafias nő vagyok, de azért bevallom sajnáltam üstömet, mozsaramat, különösen sajnáltam rézagyamat, mely kétszemélyes s amelyhez legszebb emlékeim fűződnek, mint nászúj, gyermekszülés, szép álmok stb. Ez a rézagy csodaszép darab és sirva gondoltam rá, hogy ebből

a szelid, kellemes nyughelyből, ebből a barátságos, áldott családi darabból ágyut fognak önteni. De hiába, a haza hívja az ágyukat, nekik tehát menni kell, az ágyak ágyuk legyenek. Már épp átakartam adni hivatásának a rézágyat, amikor az uram figyelmeztett rá, hogy megérkezett a Deutschland Amerikából, hogy temérdek rezet és fémet hozott s hogy az angol tengeri blokádot megtörték a németek. Igen tisztelt szerkesztő ur! Ez a hír hallatlan örömmel töltötte el kis családjunkat. Gyermekeim örömükben fojtogatni kezdték egymást, én sirtam örömben, a cseléd pedig énekelni kezdte a szőke gyerek kezdetű népdalt. Azért örültünk olyan nagyon, mert hiszen a Deutschland megérkezett, hozott rezet s nincs most már szükség az én rézágyamra s mozsaramra. Nem tudom szerkesztő ur is osztja ebbeli nézetemet s vagyok hive

Én.

Redacteur Ignac Pollák

A «Karlsbader Morgenblatt» augusztus 5-iki számában a következő személyi hír jelent meg:

**Herr Ignac Pollák, Redacteur aus Budapest,
«Goldene Krone» alte Wiese.**

*

Megkértem, hogy mutassák meg, melyik az a Pollák Ignác pesti szerkesztő. Megmutatták. Pollák mester tengerészeti ruhában járt, fehér sapkában, cvikkerben, igen előkelően. Akkor már megismertem. Ez a Pollák bácsi szövetkezeti igazgató volt. De nem sokáig. Mert becsukták. A szövetkezetet. Aztán beraktározási vállalatot csinált. De azt se sokáig. A rendőrséggel baja támadt, de csak pár napra tünt el. Kiderült az ártatlansága. Ugy látszik azóta szerkesztő Pollák Ignác.

Hogy halnak meg az erkölcs- telen lányok

Szánalmas életü, slampos, rosszul kifestett utcai lányok állnak az Ó-utca 48. alatt lévő «Erkölcshandikarizati Ügyosztály» udvarán. Hétfő délelőtt van, a leányok álmosak, fáradtak, vasárnap egész éjszaka fenn voltak, csak öt órakor feküdtek le s reggel kilencre viziten kell lenniök. A rendőrségi urak szigoruan pontosak, nem veszik tekintetbe, hogy ezek az agyonéjszakázott, fáradt lányok még nem is aludtak, ha valaki elkésik a vizitről, az a tolonházba kerül egy-két napra.

– Kuliffay kapitány fenn van?

– A kapitány ur? Első emelet kettő.

Kuliffay rendőrkapitány az erkölcsrendészeti ügyosztály vezetője. A rossz lányok félnek tőle, «nagyön szigoru, csak ugy osztogatja a jerglit, szigoru a Kuliffay.»

– A háboru alatt alig változott valami – mondja az öreg kapitány, aki nem is látszik közelről olyan szigorunak, egy becsületes józsefvárosi polgárnak néz ki, apró, husos ujjai vannak, a mutatóujját a homlokához szoritja, egy kicsit gondolkodik, egy kicsit el is mosolyodik, ugy válaszol.

– Igazán semmi . . . A lányok, azok kérem mostan is egyformák . . . Nincs több és nincs kevesebb. Hanem a titkos prostitucio, az kérem, az virul, razzia, megfigyelés, tolonház.

Bővebben nyilatkozik a lányok ügyéről Göttl Mária, a budapesti «Magdolna-Otthon» igazgatónöje, az erkölcsrendészeti ügyosztály egyik térítőnöje.

Az épületben, Kuliffay kapitány szobája mellett van egy hivatal, a «Magyar Egyesület» kirendeltsége tart itt naponta inspekcio. Mielőtt valamelyik – erre a pályára lépő nő – kiváltaná a lapját ide kerül. Itt azután a térítőnö megmagyarázza neki, hogy csak «romlás, bün és betegség származhat ebből az elhatározásából.» lelkére beszél, kivallatja, a szegény lány rémes torturán megy keresztül, egy nyomtatott blankettát vesznek elő, tizenkilenc kérdésre kell felelnie, ez rákerül a blankettára

A 19 kérdőpont a következő: Mi a neve? Hol született? Milyen vallásu? Élnek-e a szülei, mi a foglalkozásuk? Járt-e iskolába? Hol lakik? Miből tartotta fenn magát eddig? Meny nyit kereset havonta? Van-e férje? Volt-e gyermeke? Volt-e nemi beteg? Volt-e előzőleg prostituált? Iszik-e szeszes italt, mit? (francia pezsgőt!) Hány éves volt, mikor először lépett szorosabb összeköttetésbe férfivel? (Jól körülírták ezt!) Mi indította arra, hogy jelenleg prostituálja magát? (Tudják is azok, mi a prostituáció! Feléjük ezt másképp hívják) Nem volna-e

kedve kenyerét tisztességesen megkeresni? (Erre sokan azt felelik: á!) Milyen foglalkozást vállalna? És végül a 19. Kérdés: «Saját adatai élete lefolyásáról.

— Ebben a hónapban — folytatta a patronesse — 23 nő jelentkezett eddig és közülök csak 2 nőt sikerült szándékáról lebeszélni.

Ma csak augusztus eleje van és már eddig 23-an jelentkeztek. Az igazgatónő megmutatta néhány lány kérdőívét. K. A. nevű nő 24 éves. Urasági ispán volt a férje, áprilisban a harctéren elesett, egy fia a menhelyen van elhelyezve, munkát kínálunk neki, nem kell, a lapot kiváltotta. A 462-es jelentkező 18 éves. Csodálatosan szép leány, négy polgárit végzett, hét évig volt zárdában, *apja erdőtanácsos, nővére egyetemi hallgatónő.* Saját bevallása szerint azért ment el hazulról, mert nem kapott divatos ruhát. Lapját kiváltotta. Azonnal irtunk az apjának, aki kétségbeesve rohant a rendőrségre és a leányt hazavitte. Itt van például a 436-os számú. Egy ausztriai alpolgármester leánya. 19 éves, R. Angela a neve. Nevelőnőnek jött Pestre. Az utcán egy nő megszólította, vele együtt jött ide. Apját értesítettük, de csak kilenc nap múlva jött érte. Addig a leány bordélyházban volt. Tessék idenézni. Itt a 450-es. Kecskemétről jött. Ott egy bordélyban napi tíz koronát kapott, ebből tizenkettőt fizetett ellátásért. Naponta két korona adósságot is csinált. Most Pestre szökött ruha nélkül, de azért ujra az lett, ami volt.

Vagy a 438-as: B. I., vidékről jön Pestre, állást keres. Egy asszony szólítja meg a pályaudvarnál, levelet ad át neki, hogy menjen Vörösmarty-utca 12. szám alá, ott kap munkát. *A 12 persze egy bordély.* Három nap múlva, a lány a rendőrségen van, sikerül megmenteni, most a «Magdolna Otthonban» él.

A derék, kedves téritőnő szinte sirva mondotta ezeket, látszott rajta, hogy nagyon a szívében fekszik az erre a pályára lépni akarók sorsa. Könyveket, statisztikákat vett elő, egészen belemelegedett a beszédbe, úgy beszélt és olyanokat mondott, mintha engemet is «tériteni» akarna. A legválasztékosabb jasszszavakat keverte a beszédjébe.

Amilyen szerencsétlen és üldözött a rossz lányok élete, olyan nyomoruságos a haláluk is. Rendesen kórházban hálnak meg. A Szent-István kórház «C» pavillonjának kimutatása szerint, az elmúlt évben huszonnyolc prostituált halt meg. *Ezek közül egyetlen egy sem volt idősebb 30 évesnél.* A kórház jelenti halálukat az illetékes kerületi előljáróságon és itt intézkednek, hogy a lány lakásába senki se mehessen be. Azután értesítik a hozzátartozókat, hogy a lány hagyatékát vegyék át. Ez az értesítés a legtöbb esetben meddő. Választ sem kapnak,

senkinek sem kell a «rossz betegségben» elhalt lány apró holmija. A múlt évben huszonnyolc eset közül csak négy esetben történt meg, hogy hozzátartozók jelentkeztek az elhalt utcai nő hagyatékáért. Nem kell senkinek, félnek tőle, a rossz uton szerzett falsgyűrűk, csíkos törülközők senkinek sem kellenek, szégyellik, hogy hozzátartozójuk volt, nem is jelentkeznek érte.

Elmentünk a központi járásbiróság hagyatéki osztályára, hogy felvilágosítást kapjunk, mi történik az ilyen dolgokkal? Dr. Gyurányi Ernő, hagyatéki jegyzővel beszéltünk, aki elmondotta, hogy az elhalt utcai nők hagyatékát, miután senkinek sem kell, a törvény értelmében a *kincstár kapja meg, az állam örökli.*

Sikerült megtalálni néhány elhalt rossz lány elhalálozási hagyaték-lapját:

B. Irma, született 1890-ben Budapesten. Meghalt 1915. április 23-án. Teljesen árva volt. Hozzátartozók nem jelentkeztek. Hagyaték: 1 pár fülbevaló, két öltözet ruha, 8 darab fehérnemű, 17 darab zálogjegy. A hagyatékot a kincstár kapta.

S. Fanny hagyatéka: két aranyozott ezüst gyűrű, (egyik jegygyűrű), kilenc darab edény, egy utazó kosár, két öltözet ruha, két kalap, egy fehér selyem sál, egy pár lakcipő. Egész érték: 130 korona. A kincstáré lett.

D. Franciska született 1887-ben, meghalt 1915 január 2-án. Hagyaték: ágynemű, nyolc darab fehérnemű, harisnya, cipő, zalogjegyek, két ruha, selyem sál. Alig 100 korona értékű az egész. A kincstár örökölte.

Ami utánuk marad, azt a kincstár örökli. Ugy intézik az ő utolsó ügyüket is, mint más hagyatéki ügyeket. Nem tesznek különbséget, rossz leány volt, vagy jó leány, a halálozási lapjuk odakerül a tisztességes emberek lapja mellé. És ez így nagyon szép és nagyon tisztességes. Ők is emberek, úgy szenvednek ők is, nem is rosszabbak, rendszerint csak nagyon szerencsétlenek. Ha már életükben nem kerülhetnek tisztességes társaságba, legalább haláluk után, a halálozási lapjukat ne közösítsék ki a tisztességes elhunytak társaságából.

Szerkesztői üzenet

Nyilatkozat. Déri alpolgármester közli velünk, hogy nem fogadta el a Központi tejcarnok igazgatósági tagságát. *Vidéki rokonok.* Leveleteket megkaptam, nem irhatok semmit, a szó szoros értelmében nem.

Bratianu, Bukarest. 1. Hallottuk, hogy a háboruról épp a tejfelt akarod lenyalni. 2. Hát tudod mit, te kis torkos? 3. Csak nyald.

Szinész. Hegedüs Gyula vigszínházi visszaszerződteséről különféle hírek keringenek. Van, aki biztosan tudja, hogy megmarad a Nemzetinél, viszont sokan határozottan állítják, hogy az

uj szezonban már a Vigszínházban fog játszani. Egy tény. A Nemzeti színházban új szerepet osztottak ki Hegedüsnek. Lakatos Lászlónak valami új darabjában kell neki játszani. Hát ezek után egész biztos, hogy otthagyja a Nemzetit.

Éjjeli. Wabits Lujzát megint elítélték záróra kihágásért. Először elzárásra ítélték. Másodszor, amikor megismételte a záróra kihágást, már csak kisebb pénzbüntetést kapott! Ha így folytatódik, legközelebb már dicséretet kap a derék Lujza, ha kihág.

Ha őszül a haja, haználja a

Stella vizet!

Üvegje 2 korona.

Kapható :

Zoltán Béla
gyógyszertárában
Budapest, V.,
Szabadság-tér.

ALAPITÁSI ÉV 1863.

RÖSER TANINTÉZET

Budapest, VI., Aradi-utca 10. sz.

Nyilvános polgári iskola.

Nyilvános felső kereskedelmi iskola.

Nevelő internátus.

Értesítést ad

az igazgatóság.

Színház után menjünk a

KRISTÁLYPALOTÁBA

Pazar műsor Pompás vacsora
Világhírű művészek vendégszereplése!

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Telefon 93-36.

Minden este 8 órakor a
nagyszerű megnyitó műsor.

NEMZETI ROYAL-ORFEUM
VII., KERÜLET, ERZSÉBET-KÖRUT 31. SZÁM.

TELEFON
110-22.

Minden este 8 órakor háborus helyárral NAGY ENDRE vendégfellépésével, ERNE ARIA a hipnotikus rejtély, JÓN A FÉNYES LÁSZLÓ! Nagy Endre és Zerkovitz Béla operettje és még 20 attrakció Csütörtök d. u. 5^{1/4} órakor olcsó helyáru családi előadás. Sörkabaré 9-1 óráig. Belépődíj 1 és 2 K

Tivoli fényjátékház

Óriási

u j műsor!

Nagymező-utca 8. SZ.

Előadások fél 5 órától
ünnepnapon fél 4 órától

GUNDEL

(Wampetics utóda) vendéglő-kerthelyisége most csak az állatkert mellett van, Budapest leglátogatottabb szórakozó és étkezőhelye.

Magyar specialitások. Egész évben nyitva.
Külön termek alkalmi ebédekre.

HOLZER

cs. és kiv. udvari és kamarai szállító divatháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 9.